

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVA

KOMISIONI I PAVARUR I MEDIAVE
NEZAVISNA KOMISIJA ZA MEDIJE
INDEPENDENT MEDIA COMMISSION

IZVEŠTAJ

MONITORING MEDIJA

TOKOM KAMPANJE

LOKALNIH IZBORA 2017

I. KRUG

*21. Septembar – 22. oktobar 2017
Priština*

Sadržaj

I. SKRAĆENICE UPOTREBLJENE U IZVEŠTAJU.....	4
II. IZVRŠNI REZIME.....	5
III. PRAVNA OSNOVA	6
IV. METODOLOGIJA I REALIZACIJA	6
V. NALAZI MONITORINGA	8
IDENTIFIKOVANA KRŠENJA I DELOVANJE NKM/A	9
<i>Politički spotovi duži od dva minuta (120 s) – kršenje člana 49.1 Zakona o Izborima .....</i>	9
<i>Neidentifikovani politički spotovi – kršenje člana 49.6 Zakona o Izborima .....</i>	10
<i>Pravičan i nepristrasan pristup – kršenje člana 48. Zakona o Izborima.....</i>	10
<i>Kršenje Etičkog Kodeksa za Pružaoce Audio-vizuelnih Medijskih Usluga .....</i>	10
<i>Prisustvo dece u političkim spotovima – kršenje člana 9.7 Etičkog Kodeksa.....</i>	10
<i>Period izborne tišine .....</i>	11
<i>PAMU-i sa nacionalnom pokrivenošću RTK1, KTV i TV 21, bili su vrlo korektni tokom pokrivanja procesa glasanja i uopšte u izbornoj tišini. ....</i>	11
<i>Nedostavljanje Dnevnika – kršenje člana 53 Zakona o Izborima.....</i>	11
<i>Prisustvo rukovodioca PAMU-a u izborima.....</i>	12
VI. PODNETE ŽALBE.....	12
VII. PROSTOR PRUŽEN ZA SPS-E	13
<i>Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa nacionalnim pokrivanjem .....</i>	13
<i>Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Prizrena ..</i>	17
<i>Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Mitrovice. ....</i>	19
<i>Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Gnjilana ..</i>	20
<i>Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Peći .....</i>	22
<i>Televizije koji emituju putem operatora distribucije .....</i>	23
VIII. IZAZOVI I POTEŠKOĆE TOKOM MONITORINGA USAGLAŠENOSTI LICENCIRANIH NKM-A.....	26
IX. ZAKLJUČCI I PREPORUKE	27

I. SKRAĆENICE UPOTREBLJENE U IZVEŠTAJU

- **NKM** - Nezavisna Komisija za Medije
- **CIK** - Centralna Izborna Komisija
- **IPŽP** - Izborni Panel za Žalbe i Predstavke
- **OMA** - Odeljenje za Monitoring i Analizu NKM-a
- **SPS** - Sertifikovani Politički Subjekt
- **PAMU** - Pružalac Audiovizuelnih Medijskih Usluga
- **MF** - Ministarstvo za Finansije
- **TV** - Televizija
- **RTV** - Radio i Televizija
- **Dnevnik** - Registar evidencija vremenskog prostora koje PAMU pružio za SPS-e

II. IZVRŠNI REZIME

Nezavisna Komisija za Medije (NKM), koja je nadležna za nadgledanje primene Poglavlja VIII Zakona Br. 03/L-073 o Opštim Izborima u Republici Kosovo, a koji važi i za lokalne izbore, vršio je monitoring pružilaca audio-vizuelnih medijskih usluga (PAMU) koji su pokrivali kampanju za Lokalne Izbore 2017. godine u Republici Kosovo.

Svrha monitoringa za period od 21. septembra do 22. oktobra 2017. godine bila je procena performanse PAMU-a u skladu sa Poglavljem VIII ovog Zakona, pod nazivom "Mediji tokom Izborne Kampanje".

Ovaj izveštaj realizovan od strane Odeljenja za Monitoring i Analizu (OMA) i predstavlja nalaze iz monitoringa performanse PAMU-a tokom pokrivanja 30-o dnevne izborne kampanje i dana izborne tišine do zvaničnog zatvaranja biračkih mesta.

U monitoringu je uključeno 25 pružalaca audiovizuelnih medijskih usluga, od kojih je devetnaest (19) PAMU koji pripadaju kategorijama nacionalne, regionalne i lokalne pokrivenosti na zemaljskom emitovanju i šest (6) PAMU sa opštim programom koji se emituje putem operatera distribucije.

Tokom procesa monitoringa u fokusu bili su svi oblici medijskog predstavljanja izborne kampanje, poput: izdanja vesti, političkih spotova, izbornih hronika, intervjuua i debata emitovanih od 16:00 do 24:00 časova.

Službenici Odeljenja za Monitoringa i Analizu (OMA) procenili su tokom praćenog perioda: nepristrasnost u izveštavanju, pruženi prostor za SPS-e, upotrebljeni jezik i uopšte, usaglašenost sa Uputstvom za Izbore i druge relevantne podzakonske akte NKM-a.

Iz nalaza monitoringa proizilazi da, uprkos nekim izuzecima, predstavljanje kampanje za lokalne izbore od strane PAMU-a bilo je uglavnom objektivno i nepristrasno, u skladu sa odredbama za medije Zakona o Izborima i Etičkog Kodeksa za Pružaoce Audio-vizuelnih Medijskih Usluga.

Na početku izborne kampanje, OMA je proverila da li su u Spiskovima CIK-a za kandidate za gradonačelnike i skupštine opština, su uključeni vlasnici ili direktori PAMU-a. Ovo, kako bi se izbeglo uticanje ili pristrasnosti medija.

Centralna Izborna Komisija je za ove izbore sertifikovala 91 sertifikovanih političkih subjekata, od čega 1 koalicija, 35 političkih stranaka, 30 građanskih inicijativa i 25 nezavisnih kandidata za gradonačelnike ili skupštine opština.

III. PRAVNA OSNOVA

Nezavisna Komisija za Medije (NKM) je odgovorna za sprovođenje Zakona o Izborima od strane licenciranih. Poglavlje VIII Zakona Br. 03/L-073 o Opštim Izborima u Republici Kosovo, posebno definiše odredbe za "Medije tokom Izborne Kampanje".

U cilju pomaganja licenciranim da postupe u skladu sa Poglavljem VIII ovog Zakona, NKM je prosledila licenciranim Uputstvo, koje je u stvari detaljnije tumačenje odredbi Poglavlja VIII Zakona o Izborima, koji se sastoji od:

1. POGLAVLJE I – identifikacija političkog reklamiranja;
2. POGLAVLJE II – izveštavanje o istraživanje javnog mnjenja u vezi sa izborima; i
3. POGLAVLJE III – period izborne tišine.

Prema članu 53. ovog Zakona, NKM osigurava da licencirani održavaju dnevnik kako bi registrovali vreme emitovanja drugih izloženosti medija, za plaćeno i besplatno reklamiranje, aktivnosti kampanje za svaki Sertifikovani Politički Subjekt.

U tu svrhu, NKM je poslala licenciranim i obrasce dnevnika sa i bez plaćanja, kao i uputstvo o načinu njihovog popunjavanja.

IV. METODOLOGIJA I REALIZACIJA

Metodologija koja se koristi tokom monitoringa performanse pružalaca audio-vizuelnih medijskih usluga tokom perioda Lokalnih Izborima 2017, zasnovana je na kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi, sa posebnim naglaskom na centralnim izdanjima vesti, izbornim hronikama, političkim spotovima kao i intervjuima i debatama u programskim sadržajima PAMU-a emitovanih od 16:00 do 24:00 časova.

Metodologija monitoringa se sastojala u registraciji programa, njihovu kategorizaciju, merenju vremena/prostora, posvećenog svakom Sertifikovanom Političkom Subjektu (SPS) od 16:00 do 24:00 časova, dizajniranju tabela za unos podataka, ocenjivanje predstavljanja kampanja kao: pozitivne, negativne ili neutralne, obradu i analizu dobijenih podataka i na kraju izradu konačnog izveštaja o medijskom pokrivanju izborne kampanje.

Dobijanje ovih podataka je omogućio sistem monitoringa koji poseduje NKM, putem kojeg se vrši, prijem, snimanje i arhiviranje emitovanih programa PAMU-a u zavisnosti od potreba NKM. Merenje namenskog prostora za SPS-e se vršilo proračunavanjem vremena u sekundama (u vestima, intervjuima, debatama i izbornim hronikama). Na osnovu ovih proračuna date su tabele za pružano vreme SPS-ima u sekundama i procentima.

Analize su u rađene za procenjivanje ukoliko su:

- PAMU-i pravilno i korektno izveštavali o aktivnostima i kampanjama sertifikovanih političkih subjekata u smislu objektivnog i nepristrasnog izveštavanja;
- PAMU-i pružili mogućnosti za promovisanje političkih platformi SPS-a u kampanji (prostor stavljen na raspolaganje za SPS-e u informativnim emisijama, debatama, intervjuima tokom prezentacije programa od strane predstavnika SPS-a);
- PAMU-i pružili isti pristup za SPS-e u debatama/intervjuima, ista pitanja, mogućnost za replike u emisijama debate, raspoređivanje izbornih aktivnosti na vestima i izbornim hronikama (rotaciono raspoređivanje ne favorizujući predstavljanje aktivnosti SPS-a, sa istim raspoređivanjem za svaki dan kampanje);
- PAMU-i postupili u skladu sa izbornom tišinom i drugim odredbama Zakona o Izborima, prilikom izveštavanja o procesu i toku glasanja, kao i izjave, intervjuue i konferencije za štampu SPS-a.

Prilikom analize izvršena je i procena načina predstavljanja izborne kampanje od strane PAMU-a u skladu sa Etičkim Kodeksom i profesionalnim standardima novinarstva (ukoliko je bilo podsticanja mržnje, neprikladnog, pogrđnog jezika, vređanja, kleveta ili kršenja drugih odredbi predviđene Etičkim Kodeksom za Pružaoce Medijskih Usluga u Republici Kosovo).

Nalazi u ovom izveštaju su iz perioda monitoringa od 21. septembra do 22. oktobra 2017. godine tokom kojih je NKM je pratio performansu 25 pružalaca audio-vizuelnih medijskih usluga (PAMU).

U monitoringu kampanje za lokalne izbore bili su uključeni:

- PAMU-i sa zemaljskim emitovanjem sa nacionalnim pokrivanjem (*RTK1, TV21 i KTV*);
- PAMU-i sa zemaljskim emitovanjem sa lokalnim/regionalnim pokrivanjem (*TV OPINION, TV BESA, TV PRIZREN, TV BALKAN, TV MOST, TV MITROVICA, TV MIR, TV LIRIA, TV ILIRIA, TV TEMA, TV VALI, TV PULS, TV HERC, TV FESTINA, TV DUKAGJINI, TV SYRI VIZION*), i
- PAMU-i sa generalnim programom koji deluju preko operatora distribucije (*RTK2, RROKUM TV, TV KIM, TRIBUNA CHANNEL, KLAN KOSOVA i TV KISS*).

Od njih, izbornu kampanju nisu pokrivali: TV BALLKAN, TV HERC i TV FESTINA. Zbog tehničkih problema sa arhiviranjem signala u izveštaju nije uključen TV ZOOM koji i nakon zahteva NKM-a nije dostavio arhivu emitovanog programa, tako što je onemogućio monitoring predstavljanja izborne kampanje ovog PAMU. Takođe, zbog tehničkih problema, OMA nije mogla obezbediti tačne podatke o pokrivanju kampanje od strane PAMU-a TV KISS.

V. NALAZI MONITORINGA

Na osnovu monitoringa performanse PAMU-a tokom pokrivanja kampanje, NKM je utvrdila da je pokrivenost kampanje za lokalne izbore 2017. bila u velikoj meri objektivna i nepristrasna, u skladu sa Zakonom o Opštim Izborima, odnosno Poglavljem VIII ovog Zakona, pod nazivom "Mediji tokom Izborne Kampanje".

Pružaoци Audio-vizuelnih Medijskih Usluga (PAMU) tokom ovog perioda predstavili su kampanje sertifikovanih političkih subjekata koji su učestvovali u ovoj kampanji. Osim plaćenih i besplatnih termina gde su kandidati SPS-a predstavili svoj program, emitovane su i političke reklame koje su, osim u nekim slučajevima, bile propisno identifikovane i nisu prelazile trajanje od 2 minute predviđenim Zakonom o Izborima.

Pored predstavljanja aktivnosti SPS u vestima, izbornih hronika i političkih spotova, pružaoци audio-vizuelnih medijskih usluga su takođe emitovali intervjue i debate. Karakteristike većine emitovanih debata bile su ista pitanja i približan vremenski prostor za sve predstavnike SPS-a učesnika u debati.

Neki PAMU tokom kampanje takođe su emitovale i debate sa nezavisnim stručnjacima/analitičarima, u kojima su analizirana predstavljanja, programi i aktivnosti kampanje različitih kandidata.

U slučaju nekorišćenja termina pružanih od strane medija za SPS-a, PAMU-i su obavestili gledaoce za nekorišćenje prostora koji su im pružili. Većina PAMU-a bili su pažljivi da i redosled u predstavljanju kampanja SPS-a u izdanjima vesti bude što uravnoteženo i sa nekom vrstom rotacije dok je izveštavanje tokom pokrivanja kampanje bilo uglavnom neutralno.

Što se tiče raspodele vremena (date minutaže) u izdanjima vesti, pružaoци audio-vizuelnih medijskih usluga su postigli veću ravnotežu uglavnom kod sertifikovanih političkih subjekata koji su imali intenzivnije aktivnosti i kampanju.

Međutim, TV OPINION i TV PRIZREN, u vezi sa prostorom obezbeđenim tokom perioda monitoringa, favorizovali su SPS PDK.

Što se tiče PAMU-a koji emituju na srpskom jeziku, TV MOST i TV PULS pružili su više prostora /vremena za SPS SRPSKA LISTA (SL).

Mediji sa lokalnom pokrivenošću pokrivali su uglavnom kampanju SPS-a koje su učestvovali u opštinama u kojima one deluju.

PAMU-i koji emituju na jeziku manjina uglavnom su emitovali kampanje SPS-a iz redova manjina.

Predstavljanje izbornih kampanji SPS-a iz redova manjina na javnoj televiziji RTK1 i RTK2 takođe su emitovane i u izdanjima vesti na jezicima manjina.

Sa izuzetkom nekih slučajeva korišćenja izraza klevete identifikovanih na spotovima SPS-a SL, jezik koji se koristi u medijima tokom ove kampanje je u velikoj meri bio u skladu sa Etičkim Kodeksom za Pružaoce Audiovizuelnih Medijskih Usluga.

I na ovim izborima, deca su bila deo izbornih skupova SPS-a. Međutim, mnogi od pružalaca audio-vizuelnih medijskih usluga su se pobrinuli o pokrivanju lica ove dece.

Na početku izborne kampanje, NKM je proverio ukoliko su na spiskovima CIK-a za gradonačelnike i članove skupštine opština, vlasnici ili direktori PAMU-a. Za slučajeve koji su identifikovani od strane NKM-a, pokrenute su procedure za usklađivanje sa članom 22.3 Zakona o NKM-u.

U nedostatku ograničenja plaćenog prostora za SPS-e u Zakonu o Izborima, PAMU-i su emitovale jedan veliki broj plaćenih izbornih skupova SPS-a.

IDENTIFIKOVANA KRŠENJA I DELOVANJE NKM/A

Monitoringom izborne kampanje primećeno je da su neke PAMU delovale suprotno Poglavlju VIII Zakona o Izborima. Što se tiče identifikovanih kršenja, NKM je preduzela mere predviđene u skladu sa članom 30 Zakona o NKM-u.

Identifikovana kršenja se odnose na:

- Političke spotove duže od dva minuta;
- Neidentifikovane političke spotove;
- Prisustvo dece u političkim spotovima;
- Neuspeh za pružanje pravičnog i nepristrasnog pristupa;
- Kršenje izborne tišine; i
- Nedostavljanje Dnevnika A i B.

Politički spotovi duži od dva minuta (120 s) – kršenje člana 49.1 Zakona o Izborima

Član 49.1 određuje da: *“Politički reklamni spotovi neće trajati više od dva (2) minuta (120 sekundi)”*.

Spotovi duži od 120 sekundi emitovani su na: TV PRIZREN, TV MOST, TV PULS, RTK1, KTV, TV 21, KLAN KOSOVA, RROKUM TV i TV DUKAGJINI. Nakon poziva i Obaveštenja o Kršenju, izuzev RTK1, PAMU-i su počeli da deluju u skladu tako što su emitovali spotove kraće od 120 sekundi. Slučajevi neusaglašenosti su prosleđeni prema predviđenim procedurama.

Neidentifikovani politički spotovi – kršenje člana 49.6 Zakona o Izborima

Tokom monitoringa primećeno je da neki pružaoci audio-vizuelnih medijskih usluga nisu izvršili ispravnu identifikaciju političkih spotova, kao što je predviđeno članom 49. paragrafa 6. Zakona o Opštim Izborima, kojim se propisuje da:

“Emiteri će osigurati da svaki politički reklamni spot bude jasno identifikovan kao takav i da jasno naznačuje organizaciju ili pojedinca koji snosi odgovornost za isti.”

Neidentifikovani politički spotovi bez obzira da li su plaćeni ili besplatni, emitovani su na: KLAN KOSOVA, TV MOST i TV PULS. Nakon Obaveštenja o Kršenju, PAMU koji su bili u kršenju došli su u saglasnost.

Pravičan i nepristrasan pristup – kršenje člana 48. Zakona o Izborima

U slučajevima kada su PAMU-i u svojim programima tokom pokrivanja favorizovale posebno kampanju jednog SPS-a, emiterima je naloženo da deluju u skladu sa članom 48. Zakona o Izborima, prema kojem:

“Svi mediji će osigurati da svi certifikovani politički subjekti budu na pošten i pravičan način predstavljeni tokom predizborne kampanje, a svi elektronski mediji će osigurati pošten i pravičan pristup emisija sa političkim diskusijama i debatama za sve certifikovane političke subjekte“.

Ovo kršenje je primećeno tokom monitoringa TV OPINION koji je na početku izborne kampanje dao prostor samo političkom subjektu PDKi nakon komuniciranja od strane NKM-a je počeo da predstavlja i kampanje drugih SPS-a.

Kršenje Etičkog Kodeksa za Pružaoce Audio-vizuelnih Medijskih Usluga

Tokom perioda monitoringa izborne kampanje za Lokalne Izbore 2017, godine utvrđeno je da se jezik koji se koristio u spotu SL-a, emitovan na TV MOST-u bio u suprotnosti sa Etičkim Kodeksom koji predviđa zakonske odredbe u vezi sa upotrebom jezika klevete u programskom sadržaju korisnika licence NKM-a. U vezi ovog kršenja NKM je pokrenula predviđene zakonske mere.

Ovaj spot SL-a na TV MOST-u sadrži napade na i poštenje, integritet ili lične karakteristike kao i nepravednu kritiku drugih kandidata SPS-a kao što su: GI SDP, GI za naš Zvečan i PKS.

Prisustvo dece u političkim spotovima – kršenje člana 9.7 Etičkog Kodeksa

I na ovim izborima je bilo prisustvo dece u političkim spotovima SPS-a.

Prisustvo dece u političkim spotovima SPS-a predstavlja kršenje člana 9. paragrafa 7. Etičkog Kodeksa za Pružaoce Audio-vizuelnih Medijskih Usluga u Republici Kosovo, prema kojem:

“Nije dozvoljeno upotreba i prisustvo dece u različitim promotivnim spotovima političkih stranaka.”

Spotovi sa prisustvom dece identifikovanim u spotu AAK emitovane od strane PAMU-a: TV SYRI VIZION, TV DUKAGJINI, KLAN KOSOVA, TV 21 i u spotu SRPSKA LISTA koji je emitovan od strane TV MOST-a.

Što se tiče identifikovanih kršenja, NKM je emiterima poslala Obaveštenje oKršenju. U sledećem monitoringu, nakon Obaveštenja o kršenju, ustanovljeno je da su, s izuzetkom TV MOST-a, pomenute televizije došle do usaglašenosti.

Period izborne tišine

U vreme izborne tišine 21. i 22. oktobra 2017, suprotno članu 52.1 Zakona Br. 03/L-073 o Izborima i Uputstva NKM-a, pružaoci audio-vizuelnih medijskih usluga su emitovali:

- Medijske konferencije nekih SPS-a, gde se vide njihov logo i drugi simboli,
- Reakcije SPS-a na razne nepravilnostitokom procesa glasanja, kao i
- Izjave kandidata SPS-a nakon njihovog glasanja.

Prema članu 52.1 Zakona Br. 03/L-073 o Izborima, predviđa se da:

“Nijedno lice i nijedno sredstvo javnog informisanja neće emitovati niti objavljivati nikakav materijal koji se odnosi na aktivnosti kampanje tokom perioda koji započinje dvadeset četiri (24) časa pre dana izbora pa sve do zvaničnog zatvaranja birališta ”.

Prema Zakonu o Opštim Izborima u materijalima koji pripadaju aktivnosti kampanje obuhvaćeni su skupovi ili politički govori, sastanci, javne prezentacije ili bilo koje aktivnosti pripremljen za propagiranje političke poruke u vezi sa izborima.

Izbornu tišinu su prekršili: Tribuna CHANNEL, TV KLAN KOSOVA, TV DUKAGJINI i TV MOST.

PAMU-i sa nacionalnom pokrivenošću RTK1, KTV i TV 21, bili su vrlo korektni tokom pokrivanja procesa glasanja i uopšte u izbornoj tišini.

Nedostavljanje Dnevnika – kršenje člana 53 Zakona o Izborima

Prema Zakonu o Opštim Izborima, odnosno članu 53, utvrđuje se da:

“Nezavisna Komisija za Medije će voditi računa o tome da mediji vode dnevnik o vremenu emitovanja, i ostalim medijskim objavljivanjima, za plaćeno i ne plaćeno reklamiranje kampanja svakog političkog subjekta. Dnevnik treba da sadrži sve

relevantne indikatore prikazivanja, svakog političkog subjekta, shodno pravilima NKM”.

Kroz dopis poslat pre početka kampanje, NKM je prosledio licenciranim obrasce za placene i besplatne Dnevnikе koji treba da se održavaju od strane medija, kao i uputstvo o načinu popunjavanja. Od strane licenciranih je zatraženo da obaveste NKM ukoliko će pokriti izbornu kampanju, a u slučaju pokrivanja zatraženo je da se ovi dnevnikи dostave NKM-u nakon svake nedelje izborne kampanje. Pre kraja izborne kampanje, PAMU su još jednom podsećene na obaveze vezane za pružanje dnevnika u NKM-a.

U roku koji je predviđen Uputstvom NKM-a, dnevnikе sa evidencijom za pruženo plaćeno ili besplatno vreme SPS-ima, dostavilo je 25 PAMU-a (radio i TV). Za slučajevе nedostavljanja Dnevnika, NKM će pokrenuti relevantne zakonske mere.

Prisustvo rukovodioca PAMU-a u izborima

Na lokalnim izborima 2017. godine za Gradonačelnika i Skupštinu Opštine, kandidovali su se i vlasnici PAMU-a, a to je primećeno tek kada je na početku izborne kampanje, NKM proverila da li su na spiskovima CIK-a za gradonačelnike i članovе skupština opština, vlasnici ili direktori PAMU-a.

Iz ovih spiskova je utvrđeno da su vlasnici TV FESTINA, Radio VICTORIA i direktor Radio VICIANUM bili kandidati za gradonačelnike ili kandidati za Lokalne Izbore 2017. Pošto je to u suprotnosti sa članom 22.3 Zakona o NKM-u, kandidatima koji su se našli na spiskovima CIK-a savetovano je da odmah pokrenu predviđene procedure da bi bili u skladu sa Zakonom NKM-a. Radio VICIANUM je odmah preduzeo neophodne mere promenom direktora Radio VICIANUM i slučaj je zatvoren, a za vlasnike Radio VICTORIA i TV FESTINA koji nisu preduzeli neophodne mere pokrenut je pravni postupak.

VI. PODNETE ŽALBE

Tokom perioda izborne kampanje u NKM-u, podnete su četiri žalbe protiv pružaoca audio-vizuelnih medijskih usluga:

1. Prva žalba je u vezi sa nepozivanjem kandidata za SO Uroševca iz Nisma Qytetare për Ferizaj, g. Bashkim FAZLIU, na raspravi sa drugim kandidatima ove opštine 13. oktobra 2017. godine na TV KLAN KOSOVA.

Nakon zahteva za razjašnjenje upućenom KLAN KOSOVA, kandidatu je ponuđeno učesće u jednoj informativnoj emisiji narednog dana. Podnosioc Žalbe se složio sa pruženim terminom. Slučaj je zatvoren.

2. Za nepružanje prostora za predstavljanje programa u TV MOST i za sadržaj spota SL u suprotnosti sa Etičkim Kodeksom, žalbu je podneo Oliver IVANOVIĆ (GI SDP).

Što se tiče žalbe, od TV MOST je traženo da daju objašnjenje. TV MOST, putem elektronske pošte, dostavio je dokaze da je obavestio SPS na vreme o terminima i cenama za jednu sekundu programa emitovanja. Do kraja izborne kampanje kandidatu GI SDP, g. Oliveru IVANOVIĆU, nije ponuđen prostor za predstavljanje njegovog političkog programa. Predmet je u procesu.

- Što se tiče sadržaja političkog spota SL emitovanog na TV MOST žalbu su podneli i kandidati iz SPS GI za naš Zvečan, g. Dragiša MILOVIĆ, i SPS PKS, g. Dragan JABLANOVIĆ.

Nakon Obaveštenja o Kršenju, na osnovu monitoringa primećeno je da je TV MOST prekinuo emitovanje ovog spota. U međuvremenu, nastavljeno je emitovanje spota SL sa prisustvom dece emitovanog od dana 16.10.2017. godine.

- Četvrta žalba se odnosi na nepozivanje g. Xhavit DRENORI (kandidat za gradonačelnika Glogovca od SPS VIZIONI PËR DRENASIN) u debati sa drugim kandidatima na TV KLAN KOSOVA.

Nakon pismene komunikacije Izvršne Kancelarije (zahtev za razjašnjenje u vezi sa podnetom žalbom), KLAN KOSOVA je ponudila g. DRENORI prostor u jutarnjem programu, s kojim se Podnosioc Žalbe nije složio. Dana 19. oktobra 2017. godine, NKM je poslao Obaveštenje o Kršenju KLAN KOSOVA i zatražila da u skladu sa članom 48. Zakona o Izborima pruži g. DRENORI mogućnost za predstavljanje njegovog političkog programa. Do kraja izborne kampanje KLAN KOSOVA nije pružila prostor za prezentaciju kandidatu za SO Glogovca g. DRENORI.

VII. PROSTOR PRUŽEN ZA SPS-E

Podaci u vezi sa pruženim prostorom od strane PAMU-a za Sertifikovane Političke Partije od 21.09.2017. godine do 20.10.2017. godine, su samo za vreme od 16:00-24:00 časova.

Za PAMU-e koji nisu pružali debate i intervjuje tokom perioda izborne kampanje, predstavljene su tabele samo za prostor pružen u izdanjima vesti i izbornim hronikama.

U izdanjima vesti, izbornim hronikama i debatama koje su emitovane, pružaoci audio-vizuelnih medijskih usluga posvetili su ovaj prostor za SPS-e:

Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa nacionalnim pokrivanjem

RTK1

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	17325	19,77
	LDK	18792	21,44
	VV	14937	17,04

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	PDK	131997	16,01
	LDK	130935	15,88
	VV	121434	14,73

AAK	12942	14,77
AKR	8534	9,74
NISMA	6623	7,56
ALTERNATIVA	934	1,07
BEKIM JASHARI	1416	1,62
VAKAT	627	0,72
KDTP	1855	1,96
PSHDK	66	0,08
PDASHK	60	0,07
NDS	656	0,75
SDA	505	0,58
PD	217	0,25
KNRP	105	0,12
SL	230	0,26
VISIONI PËR DRENASIN	582	0,66
SLS	145	0,17
FATMIR RASHITI	251	0,29
NEXHAT KRASNIQI	116	0,13
INICIATIVA QYTETARE PER DRENASIN	140	0,16
KTAP	231	0,26
LB	357	0,41
Ukupno	87646	100

AAK	110844	13,45
AKR	71479	8,67
NISMA	101454	12,31
ALTERNATIVA	29192	3,54
BEKIM JASHARI	7088	0,86
FJALA	32352	3,92
VAKAT	4575	0,55
KDTP	5116	0,62
NISMA QYTETARE PËR FERIZAJ	5366	0,65
PAI	5366	0,65
NDS	5116	0,62
PD	5027	0,61
BASRI IBRAHIMI	6040	0,73
FISNIK GJINAJ	6040	0,73
VIZIONI PËR DRENASIN	4195	0,51
SLS	3076	0,37
FATMIR RASHITI	4230	0,51
RUFKI SUMA	4892	0,59
SHAIP SHALA	4209	0,51
SELAJDIN BYTYÇI	4912	0,6
NEXHAT KRASNIQI	4912	0,6
INICIATIVA QYTETARE PËR DRENASIN	4195	0,51
MEHDI SALI	4320	0,52
LB	2385	0,29
INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	3629	0,44
Ukupno	824376	100

TV 21

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	3403	17,31
	VV	3910	19,89
	LDK	4346	22,11
	AAK	3990	20,3
	NISMA	1407	7,16
	AKR	1660	8,44
	ALTERNATIV A	224	1,14
	BEKIM JASHARI	160	0,81
	PEK	196	1
	PAI	364	1,85
Ukupno		19660	100

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	NQF	5400	0,87
	PDK	104538	16,75
	VV	95736	15,34
	LDK	95738	15,34
	AAK	86074	13,79
	NISMA	63184	10,13
	AKR	63186	10,13
	FJALA	21600	3,46
	INIVIATIVA QYTETARE PËR DRENASIN	3780	0,61
	VIZIONI PËR DRENASIN	3780	0,61
	ALTERNATIVA	27002	4,33
	PAI	5400	0,87
	INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	5400	0,87
	JGP	5400	0,87
	VAKAT	5400	0,87
	PD	5400	0,87
	BEKIM JASHARI	5400	0,87
	BASRI BRAHIMI	5400	0,87
	FISNIK GJINAJ	5400	0,87
	SL	5402	0,87
NDS	5400	0,87	
Ukupno		624020	100

KTV

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	VV	4819	18,34
	PDK	5532	21,06
	LDK	5545	21,11
	AAK	4505	17,15

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	VV	126584	16,33
	PDK	117233	15,12
	LDK	128932	16,63
	AAK	115133	14,85

AKR	1852	7,05
NISMA	2771	10,55
ALTERNATIVA	476	1,81
BEKIM JASHARI	294	1,12
LB	137	0,52
PEK	109	0,41
PD	230	0,88
Ukupno	26270	100

AKR	74033	9,55
NISMA	85913	11,08
ALTERNATIVA	37440	4,83
FJALA	31200	4,02
PAI	4380	0,57
PD	4800	0,62
FATMIR RASHITI	4620	0,6
VIZIONI PËR DRENAS	6300	0,81
MEHDI SALI	4620	0,6
INICIATIVA QYTETARE PËR DRENASIN	6300	0,81
NEXHAT KRASNIQI	7200	0,93
NISMA QYTETARE PËR FERIZAJ	4300	0,55
FISNIK GJINAJ	4800	0,62
INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	4200	0,54
INICIATIVA SHQIPËTARE PËR KLLOKOT	1800	0,23
SELAJDIN BYTYÇI	5400	0,7
Ukupno	775188	100

*Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu
Prizrena*

TV OPINION

Izborna kampanja je pokrivena samo putem izdanje vesti.

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	28726	73,57
	LDK	2718	6,96
	NISMA	2360	6,04
	AKR	382	0,98
	VV	2340	5,99
	AAK	2054	5,26
	FJALA	464	1,19
Ukupno		39044	100

TV BESA

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	23855	34,54
	LDK	10433	15,1
	NISMA	10690	15,48
	VV	15852	22,95
	AKR	1850	2,68
	AAK	5481	7,94
	NDS	126	0,18
	ALTERNATIVA	682	0,99
	FJALA	102	0,15
Ukupno		69071	100

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	PDK	23376	20,3
	AAK	23376	20,3
	LDK	23376	20,3
	VV	19239	16,71
	NISMA	20886	18,14
	AKR	2450	2,13
	FJALA	2450	2,13
Ukupno		115153	100

TV PRIZRENI

Izborna kampanja je pokrivena samo putem izdanje vesti.

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	18307	40,87

	LDK	10511	23,47
	VV	6836	15,26
	AAK	605	1,35
	NISMA	7856	17,54
	FJALA	352	0,79
	ALTERNATIVA	322	0,72
	Ukupno	44789	100

TV BALLKAN

Nije pokrivena izborna kampanja SPS-a putem vesti ili izbornih hronika.

Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Mitrovice

TV MOST

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	SL	12759	98,56
	GI SDP	125	0,97
	GI ZA NAS ZVEČAN	62	0,48
Ukupno		12946	100

TV MITROVICA

Izborna kampanja je pokrivena samo kroz debate/intervjue.

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
S P S	PDK	11803	12,68
	LDK	11803	12,68
	VV	11803	12,68
	AAK	11803	12,68
	AKR	13587	14,6
	NISMA	11803	12,68
	SALIH MEHA	776	0,83
	FJALA	4918	5,29
	FISNIK GJINAJ	4918	5,29
	ALTERNATIVA	4918	5,29
	BASRI BRAHIMI	4918	5,29
	Ukupno		93050

TV MIR

Pokrivala je izbornu kampanju samo kroz dva besplatna intervjuja. Preostali deo je pokriven plaćenim programima.

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	PKS	2580	68,25
	GI SDP	1200	31,75
Ukupno		3780	100

Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Gnjilana

TV LIRIA

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	VV	6615	27,25
	PDK	5359	22,08
	LDK	8939	36,83
	AAK	860	3,54
	AKR	510	2,1
	NISMA	1326	5,46
	PAI	664	2,74
Ukupno		24273	100

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	VV	1800	18,99
	PDK	1620	17,09
	AAK	1500	15,82
	AKR	960	10,13
	NISMA	1800	18,99
	PAI	1800	18,99
Ukupno		9480	100

TV ILIRIA

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	2294	23,41
	LDK	726	7,41
	AAK	1280	13,06
	VV	1896	19,34
	AKR	2165	22,09
	NISMA	952	9,71
	BEKIM JASHARI	488	4,98
	Ukupno		9801

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPÇ	AAK	4800	100
Ukupno		4800	100

TV TEMA

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	2360	14,72
	VV	6040	17,01
	LDK	1626	4,58
	AAK	1032	2,91
	NISMA	1332	3,75

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	PDK	8420	19,2
	VV	3600	8,21
	LDK	5400	12,32
	AAK	5400	12,32
	NISMA	7583	17,3

	AKR	2135	6,01
	NQF	502	1,41
	PAI	1005	2,83
Ukupno		16032	100

	AKR	2640	6,02
	NQF	5400	12,32
	PAI	5400	12,32
Ukupno		43843	100

TV VALI

Izborna kampanja je pokrivena samo kroz izdanja vesti/izbornih hronika.

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	2684	19,59
	VV	5110	37,29
	LDK	428	3,12
	AAK	1032	7,53
	NISMA	1674	12,22
	AKR	1951	14,24
	PAI	823	6,01
Ukupno		13702	100

TV PULS

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	SL	7558	72,75
	SLS	1709	16,45
	GI CENTRALNO KOSOVO	54	0,52
	GI NARODNA PRAVDA	46	0,44
	PDS	400	3,85
	GI SDP	264	2,54
	NSK	50	0,48
	GI ZA NAS ZVEČAN	86	0,83
	PKS	56	0,54
	LDK	166	1,6
Ukupno		10389	100

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	GI SDP	650	100
Ukupno		650	100

TV FESTINA i **TV HERC** nisu pratili izbornu kampanju Lokalnih Izborâ 2017. godine.

Televizije sa zemaljskim emitovanjem sa regionalnim i lokalnim pokrivanjem u regionu Peći

TV SYRI VIZION

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	21584	16,84
	LDK	7626	5,95
	VV	17491	13,65
	AAK	21591	16,84
	AKR	10654	8,31
	NISMA	16773	13,09
	ALTERNATIVA	29949	23,37
	PSHDK	1162	0,91
	PD	772	0,6
	PLE	576	0,45
Ukupno		128178	100

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	PDK	35820	14,41
	LDK	38320	15,42
	VV	32183	12,95
	AAK	27202	10,95
	AKR	30617	12,32
	NISMA	41020	16,51
	ALTERNATIVA	41020	16,51
	PLE	2318	0,93
	Ukupno		248500

TV DUKAGJINI

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	PDK	4879	22,03
	LDK	5731	25,87
	VV	3415	15,42
	AAK	3413	15,41
	AKR	3008	13,58
	NISMA	1322	5,97
	ALTERNATIVA	161	0,73
	INICIATIIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	168	0,76
	BEKIM JASHARI	52	0,23
Ukupno		22149	100

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	PDK	103903	14,72
	LDK	115335	16,34
	VV	123479	17,5
	AAK	116244	16,47
	AKR	61482	8,71
	NISMA	94947	13,45
	ALTERNATIVA	27167	3,85
	NISMA QYTETARE PËR FERIZAJ	7800	1,11
	PARTIA FJALA	17480	2,48
	YLBER ISLAMI	158	0,02
	FATMIR RASHITI	5560	0,79
	MEHDI SALIHU	5560	0,79
	VIZIONI PËR DRENASIN	8035	1,14

	INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	5749	0,81
	PD	5749	0,81
	FISNIK GJINAJ	957	0,14
	NEXHAT KRASNIQI	6060	0,86
	Ukupno	705665	100

Televizije koji emituju putem operatora distribucije

RTK 2

Izdanja vesti/hronike			
	Vreme	s	%
SPS	SLS	1170	22,67
	GI CENTRALNO KOSOVO	278	5,39
	GI NOVI POČETAK	150	2,91
	PDS	235	4,55
	SL	1305	25,28
	GI SDP	493	9,55
	NDS	423	8,19
	VAKAT	448	8,68
	SDA	396	7,67
	GI ZA NAS ZVEČAN	72	1,39
	PKS	192	3,72
	Ukupno	5162	100

Debate/intervjui			
	Vreme	s	%
SPS	SLS	4043	11,07
	GI CENTRALNO KOSOVO	4043	11,07
	GI NOVI POČETAK	4999	13,68
	PDS	4744	12,98
	SL	5084	13,92
	INICIATIVA SHQIPËTARE PËR KLLOKOT	752	2,06
	INICIATIVA QYTETARE SHQIPTARE	4043	11,07
	VV	4043	11,07
	GI NARODNA SLOGA	611	1,67
	JGP	1021	2,79
	AKR	1030	2,82
	GI SDP	1051	2,88
	NISMA	1072	2,93
	Ukupno	36536	100

RROKUM TV

Izdanja vesti/hronike			
	Vreme	s	%
SPS	PDK	8126	39,7
	VV	2522	12,3

Debate/intervjui			
	Vreme	s	%
SPS	ALTERNATIVA	13846	7,48
	PDK	17184	9,28

	LDK	3802	18,6
	AAK	2233	10,9
	NISMA	1028	5
	AKR	2193	10,7
	ALTERNATIVA	164	0,8
	BEKIM JASHARI	372	1,8
	INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	42	0,2
Ukupno	20482	100	

	VV	33948	18,34
	LDK	45146	24,39
	AAK	44765	24,19
	NISMA	3662	1,98
	AKR	23069	12,46
	FJALA	3462	1,87
Ukupno	185082	100	

TV KIM

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	SLS	1846	23,47
	GI SDP	1609	20,45
	PKS	277	3,52
	SL	2592	32,95
	GI ZA NAS ZVEČAN	375	4,77
	GI CENTRALNO KOSOVO	245	3,11
	GI NARODNA PRAVDA	100	1,27
	PDS	432	5,49
	GI NOVI POČETAK	142	1,81
	NSK	86	1,09
	IQSH	130	1,65
	AAK	33	0,42
Ukupno	7867	100	

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	SLS	1752	11,96
	GI SDP	1786	12,19
	GI CENTRALNO KOSOVO	2735	18,67
	GI NOVI POČETAK	2776	18,95
	SL	2758	18,83
	PDS	1932	13,19
	IQSH	910	6,21
	Ukupno	14649	100

TRIBUNA CHANNEL

Izdanja vesti/hronike			
Vreme		s	%
SPS	AAK	1518	9,21
	LDK	4589	27,84
	PDK	3686	22,36
	VV	1475	8,95
	NISMA	1496	9,08
	AKR	2628	15,94

Debate/intervjui			
Vreme		s	%
SPS	AAK	138267	14,44
	LDK	149198	15,58
	PDK	153256	16
	VV	152980	15,98
	NISMA	118607	12,39
	AKR	82288	8,59

	BEKIM JASHARI	716	4,34
	FATMIR RASHITI	105	0,64
	INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	115	0,7
	GI SDP	54	0,33
	PSHDK	102	0,62
	Ukupno	16484	100

	ALTERNATIVA	35646	3,72
	PD	5548	0,58
	FJALA	40505	4,23
	SELAJDIN BYTYÇI	7859	0,82
	NEXHAT KRASNIQI	7868	0,82
	KDTP	6840	0,71
	NDS	6840	0,71
	VIZIONI PËR DRENASIN	7620	0,8
	INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	5880	0,61
	MEHDI SALI	6300	0,66
	FATMIR RASHITI	6300	0,66
	YLBER ISLAMI	4864	0,51
	REFKI SUMA	4590	0,48
	BASRI BRAHIMI	8180	0,85
	FISNIK GJINAJ	8180	0,85
	Ukupno	957616	100

KLAN KOSOVA

Izdanja vesti/hronike			
	Vreme	s	%
SPS	AAK	4950	21,6
	LDK	6368	27,79
	PDK	4042	17,64
	VV	4020	17,54
	NISMA	1446	6,31
	AKR	1677	7,32
	REFKI SUMA	76	0,33
	PAI	163	0,71
	SL	138	0,6
	GI SDP	34	0,15
		Ukupno	22914

Debate/intervjui				
	Vreme	s	%	
SPS	AAK	106432	17,4	
	LDK	116229	19	
	PDK	102932	16,83	
	VV	106473	17,41	
	NISMA	87707	14,34	
	AKR	62950	10,29	
	ALTERNATI VA	17779	2,91	
	INICIATIVA TË PAVARURIT E ISTOGUT	6087	1	
	PD	5073	0,83	
		Ukupno	611662	100

VIII. IZAZOVI I POTEŠKOĆE TOKOM MONITORINGA USAGLAŠENOSTI LICENCIRANIH NKM-A

NKM je licencirala: 83 radio, 20 televizijskih i 51 PAMU koji posluju preko operatera distribucije. Zbog velikog obima rada i malog broja osoblja za praćenje, NKM je pratila 25 nacionalnih, regionalnih/lokalnih TV-a, kao i PAMU-e sa opštim programom, koji posluju preko operatera distribucije. Radio su ostali da se prate na osnovu žalbi stranki.

Nedovoljan budžet za ispunjavanje obaveze za procenu usaglašenosti PAMU-a sa Zakonom o Izbornima bio je sledeći izazov za NKM.

Uprkos ponovljenom zahtevu NKM-a za dodatni budžet za monitoring kampanje za lokalne izbore, koje je NKM dostavila još pre nacionalnih izbora, MF nije izdvojila sredstva za omogućavanje uspešnog ispunjavanja zakonske obaveze (monitoring medija tokom izborne kampanje).

U nedostatku budžeta i nemogućnosti angažovanja dodatnog osoblja, monitoring značajnog broja od 25 PAMU-a je izvršilo samo 10 službenika Odeljenja za Monitoring i Analizu.

To je predstavljalo veliko opterećenje za OMA, jer pored drugih obaveza za procenu usaglašenosti Pružalaca Audio-vizuelnih Medijskih Usluga sa Zakonom, uredbama NKM-a, kao i obavezama koje proizilaze iz tretiranja svakodnevnih ex-officio slučajeva i žalbi, izvršen je i monitoring učinka medija tokom pokrivanja 30-dnevne kampanje za lokalne izbore.

Uprkos višegodišnjem iskustvu u pokrivanju izbornih kampanji većine licenciranih medija, dostavljanja Uputstva za Izbore NKM-a zajedno sa dopisima i dodatnim objašnjenjima, kao i organizovanjem sastanaka sa PAMU-ima, NKM primećuje ponovljena kršenja Zakona o Izborima. U cilju postizanja usaglašenosti vlasnika licenci NKM-a sa Zakonom o Izborima, NKM smatra da su neophodni sastanci sa PAMU-ima, kao i stalne komunikacije sa njima posebno za vreme predizborne kampanje.

Ovakva iskustva pokazuju da je neprekidna komunikacija između NKM-a i Pružalaca Audio-vizuelnih Medijskih Usluga sa istim razjašnjenjima je neophodna u svakoj izornoj godini.

U cilju uspešnog izvršavanja ovih aktivnosti, NKM smatra neophodnim da obezbedi potrebne resurse, dodatni budžet u svakoj izornoj godini, što će im omogućiti:

1. Angažovanje dodatnog osoblja i njihovo pripremanje/obuku za monitoring medija tokom izbornih kampanja;
2. Realizaciju pripremnih aktivnosti pre početka izbornih kampanji;
3. Organizovanje sastanaka i debata sa predstavnicima medija i drugim zainteresovanim stranama, kako bi se razjasnile sve dileme vezane za pokrivanje izborne kampanje (uključujući ovde i podelu uloge NKM-a od strane drugih institucija odgovornih za izborni proces); i
4. Realizaciju monitoringa.

IX. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Na osnovu podataka dobijenih iz monitoringa izbornog perioda, NKM **zaključuje** da:

PAMU-i su uglavnom izveštavali na pravilan način, u skladu sa Poglavljem VIII Zakona o Izborima i Etičkim Kodeksom za PAMU-e. Emitovanje kampanji u vestima, hronikama, debatama, intervjuima i spotovima SPS-a, svedoči o raznolikosti programa, ponuđenoj mogućnosti za predstavljanje političkih platformi SPS-a kao i odražavanju izborne atmosfere uopšte.

1. *Javna televizija Kosova RTK1, kao i dve nacionalne televizije sa zemaljskim pokrivanjem KTV i TV 21, postigle* su veću ravnotežu u pogledu pruženog prostora, uglavnom SPS-ima koji su imali intenzivnije političke aktivnosti i kampanju.
2. *TV OPINION, TV PRIZRENI i TRIBUNA CHANNEL* tokom izveštavanja pružili su više prostora za subjekat PDK u poređenju sa drugim subjektima.
3. *TV MOST i TV PULS*, pružili su više prostora za subjekt SL.
4. Na dan glasanja, neki od PAMU su pokrivali aktivnosti koje su u suprotnosti sa izbornom tišinom.
5. Vlasnici i direktori medija su uključeni u izbore kandidujući za gradonačelnika i Skupštinu Opštine.

Na osnovu gore predstavljenih nalaza monitoringa izbornog perioda, NKM **preporučuje** da:

1. Politički spotovi budu jasno identifikovani da li su plaćeni ili besplatni, kao i da se navede pojedinac/subjekt koji je odgovoran za to, prema članu 49.6 Zakona o izborima.
2. Licencirani trebaju izbegavati emitovanje političkih spotova sa prisustvom dece. Ovo ima za cilj zaštitu dece u programskom sadržaju i izbegavanje njihove zloupotrebe u političke svrhe/efekte.
3. Licencirani trebaju biti pažljiviji tokom pokrivanja perioda izborne tišine, naročito tokom emitovanja uživo, gde postoji mogućnost zloupotrebe pruženog prostora bilo od strane kandidata ili i intervjuiranih građana, za pozivanje ili promovisanje nekog određenog SPS-a, što može uticati na izborni proces.
4. Licencirani trebaju izbegavati emitovanje reagovanja u vezi nepravilnosti, ili konferencija za medije SPS-a, koje se uglavnom organizuju za njihove ciljeve, više propagandne prirode, u okviru kojih se obično primećuju logo/simboli i stranačke zastave, moto njihove kampanje, izborni broj ili bilo koji drugi detalj.

U periodu izborne tišine, jedina zvanična institucija za informisanje o odvijanju izbornog procesa, nepravilnostima i mogućim zloupotrebama na biračkim mestima je Centralna Izborna Komisija (CIK).

5. Licencirani moraju da dostave u NKM-u dnevnik o vremenu emitovanja i drugih izloženosti medija, o besplatnom i plaćenom reklamiranju, aktivnosti kampanje za svaku stranku.
6. Jezik koji se koristi tokom izbornih kampanji mora biti u skladu sa Etičkim Kodeksom za Pružaoce Audio-vizuelnih Medijskih Usluga, poštujući etičke principe, zaštitu dostojanstva i ljudskih prava. Takođe, ne bi trebalo da sadrži štetan, uvredljiv, jezik mržnje i klevete ili materijale koji mogu izazvati nasilje, koji diskriminišu ili stigmatizuju pojedince ili određene društvene grupe.
7. Vlasnici i rukovodioci medija bi trebalo, čim se odluče da učestvuju na izborima i budu članovi izvršnih organa političkih stranaka, da obaveste NKM i preduzmu odgovarajuće mere da se odreknu svog položaja u mediju. Ovo sa ciljem da se izbegne njihov uticaj putem medija kojima oni rukovode.

#

NEZAVISNA KOMISIJA ZA MEDIJE

1 Novembar 2017